

การสร้างแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ
โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

THE CONSTRUCTION OF READING SKILL FOR MAIN IDEA EXERCISE PACKAGE
BY MIND MAPPING TECHNIQUE FOR PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS
OF BAN PA MAI DANG SCHOOL, DOI SAKET DISTRICT, CHIANG MAI PROVINCE

สุเมธ ทุนกิจใจ^{1*}, ยูพิน จันทร์เรือง² และ สมหวัง อินทร์ไชย³
Sumet Toonkitjai^{1*}, Yupin Chanroung² and Somwang Inchai³

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย 80 ถ.พหลโยธิน ต.บ้านดู่ อ.เมืองเชียงราย จ.เชียงราย 57100 ^{1,2,3}
Chiangrai Rajabhat University, 80 Pahonyothin Road, Baan Du Sub-district, Muang District, Chiang Rai Province, 57100 ^{1,2,3}

*Corresponding author E-mail: sumet_5552012@hotmail.com

(Received: Feb 27, 2020; Revised: Apr 14, 2020; Accepted: Apr 16, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) สร้างและทดสอบประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ (2) ศึกษาความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยการใช้แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด และ (3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด โดยกลุ่มประชากรได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 21 คน เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 6 แบบฝึก แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า (1) การสร้างแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด ที่สร้างขึ้นมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 84.68/83.89 (2) ความก้าวหน้าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ใช้แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด มีค่าเฉลี่ยร้อยละหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยร้อยละก่อนเรียน โดยมีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ 31.43 และ (3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : แบบฝึกทักษะ, การอ่านจับใจความสำคัญ, เทคนิคแผนผังความคิด

¹ นักศึกษาลัทธิศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์

² รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์

ABSTRACT

The objectives of this study were to construct and examine the efficiency of the reading for main idea exercise package using mind mapping technique for Prathomsuksa 6 students of Ban Pa Mai Dang School, Doi Saket District, Chiang Mai Province, to investigate the progress of students' learning achievement before and after using the reading for main idea exercise package, and to explore the students' satisfaction with the constructed reading for main idea exercise package. The population consisted of 21 Prathomsuksa 6 students at Ban Pa Mai Dang School, Doi Saket District, Chiang Mai Province, in the first semester of the 2019 academic year. The research instruments were composed of six reading for main idea exercise packages, six lesson plans, an achievement test, and a satisfaction questionnaire. The data were statistically analyzed for mean, percentage and standard deviation.

The results revealed that the efficiency of the constructed reading for main idea exercise package was at 84.68/83.89. The progress of students' learning achievement indicated that the post-test average scores were higher than the pre-test scores at the significance level of .05. The students were satisfied with the reading package at the highest level with the mean scores of 4.45.

KEYWORDS: Exercise Package, Reading for Main Idea, Learning Activity Using Mind Mapping Technique

บทนำ

ภาษาไทยมีความสำคัญเพราะเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารระหว่างคนไทยทั้งชาติและแสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ทำให้เกิดความเข้าใจและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน อีกทั้งนำไปใช้พัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัยและสร้างสรรค์ เพื่อให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งการใช้ภาษาไทยผู้ใช้จะต้องมีทักษะการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนที่ดี เพื่อให้สามารถสื่อสารออกไปได้อย่างชัดเจนและมีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552; ชนาธิป พรกุล, 2551) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างมากเพราะจะต้องอ่านข้อมูลต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันจึงจะสามารถเข้าใจและสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง ฉะนั้นทุกคนจำเป็นต้องมีทักษะในการอ่านเพื่อเข้าใจความหมายและสรุปความได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ (วรรณิ โสมประยูร, 2553) จากความสำคัญของการอ่านกระทรวงศึกษาธิการกำหนดมาตรฐานการสอนสาระการอ่านแก่นักเรียนระดับชั้นต่าง ๆ ไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) เพื่อ

มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความรู้และมีทักษะการอ่านออกเสียง การอ่านในใจ และการอ่านจับใจความเพื่อสร้างความเข้าใจสามารถนำไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่านเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะที่สำคัญในการอ่านมากที่สุด เพราะต้องนำไปใช้ในชีวิตประจำวันเพื่อให้มีความเข้าใจในการอ่านสิ่งต่าง ๆ เช่น การอ่านข่าว อ่านบทความ อ่านสารคดี อ่านบทหรือยกทรง อ่านนิทาน ชาติดก อ่านสาระความรู้ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่าง ๆ ถ้าอ่านแล้วสรุปสาระสำคัญได้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนนักศึกษาที่จะต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากเอกสารตำราจำนวนมาก มีความจำเป็นที่จะต้องอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านให้ถูกต้องจึงจะสามารถสรุปและนำไปเรียบเรียงให้เป็นเนื้อหาความรู้ที่เกิดจากการค้นคว้าอย่างแท้จริง การอ่านจับใจความจึงเป็นทักษะการอ่านที่จำเป็นในการแสวงหาความรู้ ช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ เป็นทักษะที่ต้องเรียนรู้และฝึกให้เกิดเป็นนิสัยรักการอ่านมากยิ่งขึ้น (แมนมาส ชวลิต, 2554; อัจฉรา

ประดิษฐ์, 2550) ดังนั้นโรงเรียนควรสนับสนุนและส่งเสริมด้านการอ่านให้กับผู้เรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ซึ่งปัญหาที่พบมากในการจัดการเรียนการสอนด้านการอ่านจับใจความสำคัญคือ นักเรียนอ่านหนังสือแล้วไม่สามารถสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง ครูใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ไม่น่าสนใจ และปัญหาทางด้านภาษาถิ่นในแต่ละพื้นที่ทำให้การอ่านไม่มีประสิทธิภาพ (อรพิตน พรทุม, 2555) จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวข้องพบว่า การใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญสามารถส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและทำซ้ำได้ด้วยตนเอง มีความน่าสนใจทั้งเนื้อหาภาพประกอบ และกิจกรรม ซึ่งช่วยพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้เจตคติที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทยดีขึ้น (นงเยาว์ ทองกำเนิด, 2558; ศรีวรรณ ศรีสวัสดิ์, 2550)

โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง ตำบลป่าบึง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 จากรายงานผลการประเมินการศึกษาระดับชาติ (O-net) ปีการศึกษา 2559 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนบ้านป่าไม้แดง พบว่า วิชาภาษาไทย ด้านการอ่านได้คะแนนร้อยละ 48.53 (โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง, 2560) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยค่อนข้างต่ำในหลายด้าน ทั้งด้านการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูด โดยเฉพาะคะแนนด้านการอ่าน ได้คะแนนระดับพอใช้ควรได้รับการแก้ไข ซึ่งการพัฒนาทักษะการเรียนรู้การอ่านจับใจความนั้น ผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพ ประสบการณ์ และความสนใจของผู้เรียน รวมทั้งมีวิธีการสอนที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่าน ตลอดจนควรจัดทำสื่อการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการอ่านที่เหมาะสมกับความสามารถและระดับขั้นของผู้เรียน (กรมวิชาการ, 2551) ดังนั้นการพัฒนาการอ่านให้กับผู้เรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการอ่านจับใจความสำคัญจะต้องใช้วิธีการสอนที่หลากหลายให้เหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การสอน

แบบ SQ3R การสอนแบบ STAD การสอนแบบแผนภูมิ การสอนแบบผังกราฟิก การสอนแบบมโนทัศน์ และการสอนแบบแผนผังความคิด เป็นต้น เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าการสอนแบบผังความคิดสามารถพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจกิจกรรมและมีปฏิสัมพันธ์เรียนรู้ร่วมกันอย่างสนุกสนาน และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น (พรธนิภา พลขาง, 2550; วิภารัตน์ สุภาพ, 2552; วิลาวัณย์ ธรรมชัย, 2550) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่ศึกษาการสร้างแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญด้วยวิธีการสอนแบบผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เนื้อหาเกี่ยวกับข่าว นิทาน บทความ สารคดีเด็ก และบทร้อยกรอง เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญให้กับผู้เรียนและสามารถนำไปประยุกต์ใช้พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนด้านการอ่านจับใจความสำคัญให้มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์สำหรับครูผู้สอนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยการใช้แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

สมมุติฐานของการวิจัย

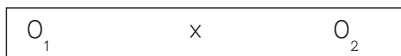
1. แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง อำเภอ ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง อำเภอ ดอยสะเก็ดจังหวัด เชียงใหม่ หลังเรียนด้วยการใช้แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สูงกว่าก่อนเรียน

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง อำเภอ ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มีความพึงพอใจต่อแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด อยู่ในระดับมากที่สุด

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงทดลองแบบ การทดลองกลุ่มเดียว โดยทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ดังภาพที่ 1 (นพพร ธนะชัยพันธ์, 2552)

ภาพที่ 1 แบบแผนการทดลอง

O_1 แทน การทดสอบก่อนเรียน

X แทน การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ เพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิค แผนผังผังความคิด

O_2 แทน การทดสอบหลังเรียน

ประชากร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง อำเภอ ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 1 จำนวน 21 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 แบบฝึก

2. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความ สำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้น ประถม ศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 แผน ใช้เวลาจัดกิจกรรม การเรียนรู้ แผนละ 2 ชั่วโมง

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบทดสอบ แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มี ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนา การอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความ สำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ชั้นวิเคราะห์

1.1.1 วิเคราะห์เนื้อหาการสร้างแบบฝึก ทักษะจากสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกระทรวงศึกษาธิการ ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) และหนังสืออื่น ๆ โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 เรื่อง ดังนี้

- (1) การอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว
- (2) การอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน
- (3) การอ่านจับใจความสำคัญจากสารคดี
- (4) การอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องสั้น
- (5) การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ
- (6) การอ่านจับใจความสำคัญจาก บทร้อยกรอง

1.1.2 วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง อำเภอ ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 21 คน กำลังศึกษา อยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 พบว่า ผลการเรียน

ด้านทักษะการอ่านจับใจความค่อนข้างต่ำ นักเรียนค่อนข้างสับสนในการอ่านจับใจความสำคัญ

1.2 ชั้นออกแบบ

1.2.1 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2560)

1.2.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบฝึก และทฤษฎีแนวคิดจิตวิทยาการเรียนการสอน

1.2.3 สร้างแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด จำนวน 6 แบบฝึก ประกอบด้วย คำชี้แจง แบบฝึกทักษะ และเฉลยท้ายแบบฝึก ตามแนวคิดของเสถียร เดิมศรีภูมิ (2550)

1.2.4 นำแบบฝึกที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความถูกต้อง แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

1.3 ชั้นพัฒนา

นำแบบฝึกที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและความถูกต้องด้านเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ รูปแบบของบทเรียนในแต่ละเรื่อง รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเนื้อหาและขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรม แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายชื่อ ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.39 แสดงว่าแบบฝึกมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (นพพร ธนะชัยพันธ์, 2552)

1.4 ชั้นทดลองใช้

1.4.1 นำแบบฝึกไปทดลองใช้ครั้งที่ 1 ทดลองแบบ 1 : 1 กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแม่โป่งประชาสามัคคี อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

จำนวน 3 คน โดยทดลองใช้กับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน เรียนอ่อน 1 คน เมื่อทดลองเสร็จได้สอบถามนักเรียนเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะเพื่อหาข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น แล้วนำไปหาค่าประสิทธิภาพของชุดการสอน ได้ค่าเท่ากับ 83.89/88.89 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 80/80

1.4.2 นำแบบฝึกไปทดลองใช้ครั้งที่ 2 ทดลองแบบกลุ่มเล็กกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแม่โป่งประชาสามัคคี อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 10 คน โดยทดลองใช้กับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเก่ง 3 คน ปานกลาง 4 คน เรียนอ่อน 3 คน เมื่อทดลองเสร็จได้ สอบถามนักเรียนเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ เพื่อหาข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น แล้วนำไปหาค่าประสิทธิภาพของชุดการสอนได้ค่าเท่ากับ 80.94/84.67 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 80/80

1.4.3 นำไปแบบฝึกไปทดลองใช้ครั้งที่ 3 ทดลองแบบกลุ่มใหญ่ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแม่โป่งประชาสามัคคี อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ที่ไม่ซ้ำกับการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง จำนวน 24 คน โดยเริ่มจากการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับก่อนเรียนแล้วจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จากนั้นทดสอบหลังเรียนด้วยแบบทดสอบฉบับเดิม แล้วนำผลการทดลองไปหาค่าประสิทธิภาพชุดการสอน E_1/E_2 (นพพร ธนะชัยพันธ์, 2552) ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 84.68/83.89 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด 80/80

1.5 ชั้นประเมินผล

นำแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดที่หาประสิทธิภาพแล้วไปใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มประชากร

2. แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ชั้นวิเคราะห์

2.1.1 ศึกษาจุดประสงค์ การเรียนรู้

เนื้อหาสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล จากแนวทางจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560)

2.1.2 กำหนดแนวทางการจัดทำแผนจัดการเรียนรู้ตามขอบข่ายเนื้อหาสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.2 ชั้นออกแบบ

2.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับหลักการอ่านจับใจความสำคัญ และการสร้างแผนจัดการเรียนรู้

2.2.2 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเป็น 12 ชั่วโมง

2.3 ชั้นพัฒนา

2.3.1 นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มาปรับปรุงแก้ไข

2.3.2 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแผนจัดการเรียนรู้ โดยออกแบบประเมินให้ครอบคลุมเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แล้วนำไปหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.31 แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด (นพพร ณะชัยพันธ์, 2552)

2.4 ชั้นทดลองใช้

2.4.1 ทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่ม 1 : 1 จำนวน 3 คน กลุ่มเล็ก จำนวน 10 คน และกลุ่มใหญ่ จำนวน 24 คน ทั้งหมดเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแม่โป่งประชาสามัคคี อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โดยใช้ร่วมกับการทดลองแบบฝึกทักษะ จากนั้นตรวจทานแผนจัดการเรียนรู้อีกครั้งแล้วจัดทำฉบับจริงเพื่อใช้กับกลุ่มประชากรต่อไป

2.5 ชั้นประเมินผล

นำแผนจัดการเรียนรู้ไปใช้ร่วมกับแบบฝึกทักษะกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มประชากร เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนกับหลังเรียนต่อไป

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ชั้นวิเคราะห์

3.1.1 วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

3.1.2 วิเคราะห์จุดประสงค์และมาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของสาระการเรียนรู้ภาษาไทยให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำหนดไว้

3.2 ชั้นออกแบบ

3.2.1 ศึกษาหลักการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560)

3.2.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ

3.3 ชั้นพัฒนา

3.3.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index: IOC) ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

3.3.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะเพื่อให้แบบทดสอบมีความสมบูรณ์

3.4 ชั้นทดลองใช้

3.4.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 36 ข้อ ที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มรอบรู้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 21 คน

3.4.2 นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ โดยคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.2 – 0.8 (นพพร ธนะชัยพันธ์, 2552) ได้ข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จำนวน 30 ข้อ แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบทั้งฉบับคำนวณโดยใช้สูตรของ Kuder Richardson (KR – 20) (นพพร ธนะชัยพันธ์, 2552) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76

3.4.3 นำแบบทดสอบที่ได้ ค่า P, ค่า r² และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบที่เหมาะสมตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 30 ข้อ มาจัดพิมพ์ให้เป็นฉบับที่สมบูรณ์ต่อไป

3.5 ชั้นประเมินผล

3.5.1 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผ่านการหาคุณภาพไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแม่โป่งประชาสามัคคี อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 24 คน

3.5.2 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มประชากร

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด มีขั้นตอนดังนี้ ดังนี้

4.1 ชั้นวิเคราะห์

ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดทฤษฎีการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ แล้ววิเคราะห์ลักษณะข้อมูลที่ต้องการ โดยพิจารณา

จากวัตถุประสงค์และขอบเขตด้านเนื้อหา

4.2 ชั้นออกแบบ

กำหนดโครงสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด จำนวน 15 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (นพพร ธนะชัยพันธ์, 2552)

4.3 ชั้นพัฒนา

4.3.1 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจฉบับร่างและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้องและความเหมาะสมของภาษา

4.3.2 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวัด (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ

4.4 ชั้นทดลองใช้

4.4.1 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มใหญ่ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแม่โป่งประชาสามัคคี อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 24 คน (ที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร) แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของ Cronbach ได้ค่าเท่ากับ .70

4.4.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาคุณภาพไปจัดทำเป็นแบบสอบถามความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์

4.5 ชั้นประเมินผล

นำแบบสอบถามความพึงพอใจฉบับสมบูรณ์ ไปเก็บข้อมูลกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบก่อนเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Pre – test)
2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด จำนวน 6 แบบฝึก ควบคู่กับแผนจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน ใช้เวลาเรียน 12 ชั่วโมง ช่วงเดือน พฤษภาคม ถึงเดือนสิงหาคม 2561
3. ทดสอบหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน (Post-test)
4. ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเที่ยงตรง(r_{tt})

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การสร้างและทดสอบประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแม่ป่าไม้แดง อำเภอ ดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 6 แบบฝึก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แบบฝึกทักษะ	แผนจัดการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง
1. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากข่าว	อ่านข่าว 2 เรื่อง 1) ยกย่อง 9 คน ต้นแบบทำดี บนท้องถนน 2) วันภาษาไทย	2
2. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากนิทาน	อ่านนิทาน 2 เรื่อง 1) ปลาช่อนตัวใหญ่ 2) นายพรานกับงู	2
3. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากสารคดี	อ่านสารคดี 2 เรื่อง 1) ผีตาโชน หน้ากากแห่งความศรัทธา 2) การฝึกสมองไบรท์ ด้วย 9 เทคนิค	2
4. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากเรื่องสั้น	อ่านเรื่องสั้น 2 เรื่อง 1) ศิลปินเอก 2) มดงาน	2
5. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากบทความ	อ่านบทความ 2 เรื่อง 1) การเลี้ยงลูกด้วยนม 2) กลัวย	2
6. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากทร้อยกรอง	อ่านบทร้อยกรอง 2 เรื่อง 1) เจ้าขา 2) พอใจให้สุข	2

2. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแม่โป่งประชาสามัคคี อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า

ค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการสอน E_1/E_2 เท่ากับ 84.68/83.89 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ที่ 80/80 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แบบฝึกทักษะ	μ	ร้อยละ	ประสิทธิภาพชุดการสอน	
			E ₁	E ₂
แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว	25.17	83.89		
แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทาน	26.25	87.5		
แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญจากสารคดี	25.75	85.83	84.68	83.89
แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญจากเรื่องสั้น	25.33	84.44		
แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ	24.08	80.28		
แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง	25.83	86.11		

ตอนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยการใช้แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ก่อนเรียนคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.81 คิดเป็นร้อยละ 49.37 และหลังเรียนเท่ากับ 24.1 คิดเป็นร้อยละ 80.32 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน พบว่า หลังเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 9.43 คิดเป็นร้อยละ 31.43 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน – หลังเรียน ด้วยการ ใช้แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ทดสอบ	n	μ	ร้อยละ	σ	ความก้าวหน้า	คิดเป็นร้อยละ
ก่อนเรียน	21	14.81	49.37	7.06		
หลังเรียน	21	24.1	80.32	19.49	9.43	31.43

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการ ใช้แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ มีความพึงพอใจต่อการ ใช้แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด

โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.45$, $\sigma = 0.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจมากขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.67$, $\sigma = 0.48$) รองลงมา ครูดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดตลอดเวลาที่ร่วมกิจกรรม ครูให้ข้อเสนอแนะในการเรียนแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\mu = 4.52$, $\sigma = 0.60$) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	μ	σ	ความพึงพอใจ
1. ครูดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด ตลอดระยะเวลาที่ร่วมกิจกรรม	4.52	0.60	มากที่สุด
2. ครูให้ข้อเสนอแนะในการเรียนแก่นักเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.52	0.60	มากที่สุด
3. ครูแนะนำและกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักคิด	4.33	0.80	มาก
4. นักเรียนเรียนรู้อย่างสนุกสนาน	4.43	0.60	มากที่สุด
5. นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยความตั้งใจมากขึ้น	4.67	0.48	มากที่สุด
6. นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นของตนเองกับเพื่อน	4.43	0.75	มากที่สุด
7. นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.43	0.68	มากที่สุด
8. นักเรียนมีโอกาสทำงานร่วมกับเพื่อนมากขึ้น	4.48	0.60	มากที่สุด
9. เนื้อหาที่นำมาให้อ่านในแบบฝึกทักษะน่าสนใจ	4.24	0.83	มาก
10. รูปแบบของแบบฝึกทักษะให้ความเพลิดเพลินและน่าสนใจ	4.48	0.60	มากที่สุด
11. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน	4.52	0.60	มากที่สุด
12. การเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญเป็นสื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจง่ายขึ้น	4.48	0.68	มากที่สุด
13. กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน	4.29	0.72	มากที่สุด
14. กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาและเวลา	4.43	0.66	มากที่สุด
15. กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญได้ดี	4.52	0.51	มากที่สุด
รวม	4.45	0.65	มากที่สุด

การอภิปรายผล

1. การสร้างและทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะเพื่อการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิด สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแม่โป่งประชาสามัคคี อำเภออดอยสะแก จังหวัดเชียงใหม่ ได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 84.68/83.89 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (80/80) แสดงว่าแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดมีประสิทธิภาพตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากแบบฝึกทักษะได้ผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ และมีเนื้อหาที่เหมาะสม เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก รูปแบบเนื้อหา มีความสวยงาม น่าอ่าน น่าสนใจ มีความหลากหลาย ภาษาที่ใช้มีความเหมาะสมกับวัยผู้เรียน มีการวางแผนจัดการเรียนรู้ควบคู่กับแบบฝึก มีกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของผู้เรียน ผ่านการตรวจสอบจาก

ผู้เชี่ยวชาญแล้วจึงนำไปทดลองใช้ 3 ครั้ง ประกอบด้วย การทดลองแบบ 1:1, 1:10, และ 1:100 ซึ่งในแต่ละครั้งได้นำข้อบกพร่องมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงจึงทำให้แบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดสอดคล้องกับสุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2552) ได้กล่าวไว้ว่า การสร้างแบบฝึกควรมีขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบแล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเล็ก กลุ่มกลาง และกลุ่มใหญ่ เพื่อให้แบบฝึกมีคุณภาพ และสามารถพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของนงเยาว์ ทองกำเนิด (2558) ที่สร้างแบบฝึกทักษะอ่านจับใจความภาษาไทยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยนำแบบฝึกไปทดลองใช้แบบ 1:1, 1:10, และ 1:100 พบว่าแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทำนองเดียวกับชาติ คนอยู่ตระกูล, แจ่มจันทร์ ศรีอรุณรัศมี และขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ (2562) ที่พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้

ผลงานด้วยเทคโนโลยีเสมือนจริงวิชาคณิตศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนระดับ ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยนำแบบฝึกไปทดลองใช้แบบ 1:1, 1:10, และ 1:100 พบว่า แบบฝึกมีประสิทธิภาพสูงกว่า เกณฑ์ที่กำหนดไว้ เช่นเดียวกับ ศศิธร สุริยวงศ์ (2555) ที่ศึกษาการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียน คำควบล้ำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยนำแบบฝึกไปทดลองใช้แบบ 1:1, 1:10, และ 1:100 พบว่า แบบฝึกมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คล้ายกับ อรพิน พรหม (2555) ที่ศึกษาแบบฝึกการพัฒนา ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แผนผัง ความคิด โดยนำแบบฝึกไปทดลองใช้แบบ 1:1, 1:10, และ 1:100 พบว่า แบบฝึกมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ ที่กำหนด 80/80 (สุชานันท์ ทองดี, 2552)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียน ด้วยแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถม ศึกษปีที่ 6 โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง อำเภอต๋อยสะแกกั ดจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และเมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า หลังเรียนได้ คะแนนเฉลี่ยสูงกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากแบบฝึกที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นได้เลือกใช้สื่อประเภท ข่าว สารคดี บทความ นิทาน บทร้อยกรอง เหตุการณ์ปัจจุบันที่เป็นเรื่องใกล้ตัว และอยู่ในความสนใจของนักเรียน นำเทคนิคแผนผัง ความคิดมาจัดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนอ่านจับใจความสำคัญ ได้อย่างมีระบบขั้นตอน โดยเริ่มจากแยกรายละเอียด เรื่องที่อ่านออกมาทีละส่วน ความคิด วิเคราะห์ องค์ประกอบของข้อความให้ครบถ้วน ทำให้สามารถ สรุปลงใจความสำคัญตรงประเด็น นอกจากนี้แผนผัง ความคิดยังช่วยทำให้ผู้ สอนถ่ายทอดเนื้อหาและ ประสบการณ์ที่มีความซับซ้อนและเป็นนามธรรมจาก ง่ายไปหายาก ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจการอ่านมากขึ้น และสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ด้วยตนเองอย่างเต็ม คักยภาพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553) นอกจากนี้เนื้อหาที่นำมาใช้ประกอบในแบบฝึกผู้วิจัยได้ให้

ความสำคัญกับความสนใจของนักเรียนในระดับประถม ศึกษจึงเลือกใช้สื่อประเภทนิทาน สารคดี บทความ ความ บทร้อยกรอง ข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบันที่เป็นเรื่อง ใกล้ตัวซึ่งอยู่ในความสนใจของผู้เรียน ทำให้นักเรียนมี ความสนใจและกระตือรือร้นเข้าร่วมกิจกรรมการเรียน ดั้งที่หนังสือ พฤกษะวัน (2557) ได้กล่าวไว้ว่า เด็กวัย ประถมปลายเป็นวัยที่รู้จักคิดหาเหตุผลจากเรื่องทีอ่าน และมีความสนใจที่จะอ่านด้วยตนเองมากขึ้น ดังนั้น ลักษณะของบทอ่านที่เหมาะสมกับเด็กวัยนี้จึงควร เป็นนิทาน สารคดี หรือข่าวสารเหตุการณ์ปัจจุบันที่มี ความน่าสนใจ น่าค้นหาคำตอบและน่าติดตาม สอดคล้อง กับ ศศิธร สุริยวงศ์ (2555) ที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ โดย ใช้ กิจกรรมแผนผังความคิดสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกับวิลาวัณย์ ธรรมชัย (2550) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะด้านการอ่าน และการคิดวิเคราะห์ เรื่องกระต่ายไม่ตื่นตูม สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึก ทักษะเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้ เทคนิคแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง อำเภอต๋อยสะแกกั ดจังหวัด เชียงใหม่ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าแบบฝึกและ แผนจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีความหลากหลายประกอบ กับใช้เทคนิคการสอนแบบแผนผังความคิดในการนำเข้าสู่ บทเรียน จัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้มีการซักถามและ อภิปราย รวมทั้งให้นักเรียนทำงานแบบเดี่ยวและแบบ กลุ่มร่วมกัน นอกจากนี้มีการใช้ภาพประกอบที่เหมาะสม กับวัยผู้เรียน มีสีสันสวยงาม ตลอดจนผู้สอนคอยแนะนำ อย่างใกล้ชิดทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียน ซึ่งกิจกรรมการเรียนรู้ดังที่กล่าวมาสามารถตอบสนอง

ต่อความต้องการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ดังที่สกินเนอร์ (Skinner) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจในการเรียนรู้เป็นผลมาจากพฤติกรรมที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้าการเรียนรู้ (ทิตินา แชมมณี, 2551) สอดคล้องกับจำเนียร เล็กสุมา (2552) ศึกษาความพึงพอใจของการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความจากนิทานส่งเสริมคุณธรรม สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยสร้างสื่อการเรียนรู้ที่มีสีสัน น่าสนใจและเป็นสิ่งที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ครูผู้สอนได้ดูแลแนะนำนักเรียนอย่างใกล้ชิด ทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับนารี ศรีปัญญา (2556) ที่ศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาโดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสดงความสามารถตามความถนัดของตนเอง ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อน ๆ ทำให้นักเรียนกระตือรือร้นที่จะหาความรู้ด้วยตนเองและมีความสุขกับการเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด (จินตนา สุวรรณหา, 2555; ญาณวรรณ ปิ่นคำ, ยุพิน จันทร์เรือง และอัญชลี เทังตระกูล, 2562) ทำนองเดียวกับ อรพิน พรหม (2555) ที่ศึกษาการจัดการจัดการเรียนรู้ การอ่านจับใจความสำคัญกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แผนผังความคิดด้วยการแบ่งกิจกรรมการเรียนรู้ออกเป็นประเด็นย่อย ๆ สร้างความน่าสนใจและติดตาม นอกจากนี้มีการใช้รูปภาพประกอบที่มีสีสันสวยงามและนักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างสนุกสนาน ทำให้นักเรียนมีความสุขสนุกสนานและเพลิดเพลินกับกิจกรรมเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งผลให้นักเรียนมี

ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้สอนควรทำความเข้าใจแผนการจัดการเรียนรู้อย่างละเอียดก่อนนำแบบฝึกทักษะไปใช้เพื่อสามารถให้คำแนะนำกับนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมรวมทั้งควรเตรียมแบบฝึกทักษะและใบงานให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมเพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

2. ผู้สอนควรให้ความช่วยเหลือแนะนำผู้เรียนที่ยังไม่เข้าใจในขณะปฏิบัติกิจกรรม ในกรณีที่ผู้เรียนยังไม่เข้าใจเนื้อหาสามารถปรับเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม

3. ผู้สอนควรใช้การประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกตร่วมกับการตรวจแบบฝึกทักษะ เพื่อประกอบการประเมินผู้เรียน ในกรณีที่ผู้เรียนจำนวนมากทำให้การประเมินผลตามสภาพจริงไม่สามารถทำได้อย่างทั่วถึง

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้แผนผังความคิดร่วมกับการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

2. ควรมีการศึกษาผลการพัฒนาการอ่านของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญร่วมกับวิธีการสอนแบบอื่น ๆ

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญกับวิธีการสอนแบบอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *รายงานการศึกษานวัตกรรมที่ใช้แก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จำเนียร เล็กสุมา. (2552). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญจากนิทานส่งเสริมคุณธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสร้างแผนที่ความคิด*. (ปริญญา นิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- จินตนา สุวรรณทา. (2555). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่องการอ่านและการเขียนคำพื้นฐาน สาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยการเรียนรู้แบบ ร่วมมือ เทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. *โรงเรียนบ้านหนองเรือ อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์ จังหวัดบุรีรัมย์*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).
- ชนาธิป พรกุล. (2551). *ออกแบบการสอน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาติ คนอยู่ตระกูล, แจ่มจันทร์ ศรีอรุณรัตน์ และขวัญหญิง ศรีประเสริฐภาพ. (2562). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ผลานด้วยเทคโนโลยีเสมือนจริงวิชาคณิตศาสตร์เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6*. *วารสารบัณฑิตวิจัย*, 10(2), 39-54.
- ญาณวรรณ ปิ่นคำ, ยุพิน จันทร์เรือง และอัญชลี เทังตระกูล. (2562). *การพัฒนาการสอนทักษะการอ่านออกเสียงคำที่มีตัวสะกดตรงตามมาตราโดยใช้เกม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่จันทรายสวรรค์ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย*. *วารสารบัณฑิตวิจัย*, 10(2), 73-92.
- ทิตนา เขมมณี. (2551). *รูปแบบการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงเยาว์ ทองกำเนิด. (2558). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อำเภอเขาชะเมา จังหวัดระยอง*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา).
- นพพร ธนะชัยพันธ์. (2552). *สถิติเพื่อการวิจัย ฉบับเสริมการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย Microsoft Excell*. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- นารี ศรีปัญญา. (2556). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).
- บันลือ พุกกะวัน. (2557). *แนวพัฒนาการอ่านเร็ว คิดเป็น*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- พรรณิภา พลขาง. (2550). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อ่านภาษาไทย การอ่านจับใจความโดยใช้แผนผังโน้ตค้นประกอบการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิคจิ๊กซอร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- มณฑา จันทร์ไข. (2554). *ผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านวังวน อำเภอลองหาด จังหวัดสระแก้ว*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).

- แม่นมมาส ชวลิต. (2554). *แนวทางส่งเสริมการอ่าน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.
- โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง. (2560). *หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านป่าไม้แดง ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560*. เชียงใหม่: โรงเรียนบ้านป่าไม้แดง.
- วรรณี โสมประยูร. (2553). *เทคนิคการสอนภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วิภารัตน์ สุภาพ.(2552). *การพัฒนาแผนการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แผนผังความคิดประกอบการแจกลูกสะกดคำ โรงเรียนบ้านโนนงามอุดมวิทย์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- วิลาวัลย์ ธรรมชัย. (2550). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยโดยใช้แผนผังความคิดและแบบฝึกทักษะด้านการอ่านและการคิดวิเคราะห์ เรื่องกระดาษไม้ต้นตม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- ศรียรรณ ศรีสวัสดิ์. (2550). *การสร้างแบบฝึกอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนหอวัง*. (สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- ศศิธร สุริยวงศ์. (2555). *การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้กิจกรรมแผนผังความคิดสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3*. (ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา).
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *Curriculum Issues 2010*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุชานันท์ ทองดี. (2552). *ผลการใช้ชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความจากนิทานคุณธรรมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเซนต์โยเซฟบางนา จังหวัดสมุทรปราการ*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี).
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. (2552). *19 วิธีการจัดการเรียนรู้: เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- เสถียร เดิมศรีภูมิ. (2550). *เส้นทางครู...สู่การเลื่อนวิทยฐานะ*. นครราชสีมา: ศิริอักษรการพิมพ์.
- อรพิน พรทุม. (2555). *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แผนผังความคิด*. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม).
- อัจฉรา ประดิษฐ์. (2550). *ชวนเด็กไทยให้เป็นนักอ่าน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานอุทยานการเรียนรู้.